

quae multa vult scire. Verbum enim *Sagire* est acute sentire, quod in divinatione scribit Cicero; et refertur ad maleficas Mulieres, quas *Striges* appellamus; et de quibus Jo: Picus lulentissimum Dialogum scripsit, ubi harum fascinantium, et maleficarum artes iniquissimas ad homines infestandos ab illis adhibitas, aperit. Istae in Italia, prout diximus, non adeo rae sunt, et conventiculas, et coetus habent ad facienda comitia, et machinationes pro pueris praecipue, et foeminis contaminandis: quae si a venerando S. Officii Tribunali deteguntur, longa poena, et opprobrio mulctantur.

§. VIII. Quandoque Diabolus Infirmum quiescere, et suscipere Sanctissimam Eucharistiam permittit, ut discessisse videatur. Denique innumerabiles sunt artes, et fraudes Diaboli ad decipiendum hominem, quibus ne fallatur, Exorcista cautus esse debet.

42 Alia fraus Diaboli est, Infirmum in suis puris naturalibus relinquere, et animum illius inducere ad pia opera, et quod majus est ad suscipiendam Eucharistiam, ut sic Sacerdoti appareat Energumenus ab omni infestatione liber, si prompte, et ex corde accedit ad rem tantae dignitatis, et sanctitatis. Sed hic, ut inquit Sylveira in *Evangel. l. 2. cap. 4. q. 22. n. 85*. Hostis humilitate fallit; et haec quoque insidia est inimici, ut eo tutius, et diutius occupet corpus jam obsessum, et apparenter omnibus pateat, illud immune esse a malo spiritu, si tanta pietate accedit ad mensam, quae Diabolo terribilis nuncupatur a Chrysostomo, *Homil. 61. ad Popul. Ant.* Hoc pacto Daemon diuturnam sibi facit mansionem, arcendo hac falsa pietate, Exorcistas ab Obsesso, et album pro nigro venditando. Ad quae omnia prudens, et cautus Exorcista paratus esse debet, nec ab exorcismis, et praeceptis abstinere, ut veritas manifestetur. Nec homo, licet a Diabolo detentus, potest mentem ab hac manifestatione revocare, quamvis enim Diabolus ingrediat humanum corpus, non tamen illabi potest in mentem hominis: solus enim Dominus illabitur menti nostrae, ut docet S. Th. *quodlibet. 3. art. 8*. Haec insuper doctrina inhaerere debet Animo Exorcistae, nempe, quod spiritus Daemoniacus, non est in Homine ut spiritus humanus, seu Anima: non enim potest esse forma corporis humani, nec ibi est tanquam pars integrans corporis, sed tanquam locatus in loco, instrumento organico usurus; et sicut nos virtute propria manus applicando corporibus, ea multipliciter movemus, ita Daemon intra corpora exis-

tens, sua virtute ea movet, et eorum membra; et cum ipse sit spiritus intra hominem, nullum locum quantitative occupat. Quae omnia recte docent, et explicant S. Augustin. *l. 19. de Civit. cap. 4. et lib. de Eccles. dogmat. cap. 82*. S. Thom. *quodlib. 3. art. 8*. Caesarius *l. 5. cap. 13. q. 113*. Abul. *in cap. 7. Exord. q. 16. et in cap. 8. Matth. q. 113*. del Rio *l. 3. de Mag. disquis. p. 1. q. 4. sect. 4*. Tolet. *in c. 4. Luc. annot. 54*. Sylveira in *Ev. T. 2. l. 4. c. 21. q. 2. n. 8*.

§. IX. Quare memor, Dominum nostrum dixisse, genus esse Daemoniorum, quod non ejicitur nisi per orationem, et jejunium, *Matth. 17*. haec duo potissimum remedia ad impetrandum Divinum auxilium, Daemonesque pellendos, exemplo Sanctorum Patrum, quoad ejus fieri poterit, tum per se, tum per alios curet adhiberi.

43 44 Duo Arma potentissima sunt ad Daemonem vincendum, Oratio, et Jejunium. De Oratione clare patet, quia cum sit deprecativa, opem suam implorat, quae misericordiae suae fontem potentibus aperit.

De Jejunio vero ait S. Leo *Ser. 5. Nos contra peccata faciunt fortiores; concupiscentias vincunt, tentationes repellunt. etc.*

45 46 Quodnam sit genus hoc Daemoniorum, quod per Orationem, et Jejunium ejiciatur, docet Maldonat. in *Evangel. Matt. cap. 17. nu. 21*. et dicit, debere intelligi Daemoniorum illorum, qui diu hominem possederint, ac si difficilius sit, inveteratos quam recentes curare morbos: nam per longam, et imperturbatam mansionem fiunt obstinatissimi, et ferocissimi isti Daemones. Insuper ad pellendum Daemonem Jejunium valet, sicuti crapula valet ad alliciendum, et detinendum illum. Quemadmodum igitur crapula delectatur Daemon, ita Jejunium ferre non potest. Fides credendo; Oratio petendo; Jejunium tacendo, sed flagellando, et utendo Daemonem pellit, ex Maldonat. *ibid.* qui dubium inter interpretes, super hoc esse ait: Uter nam orare, ac jejunare debeat, is ne qui Daemonem pellit, an iis a quo pellitur? Sunt enim qui putant Christum loco supradicto significare voluisse eum, a quo Daemon pellendus est, jejunare debere: alii utrumque. Non dubito utriusque Jejunium et Orationem maxime juvare; sed Christus de eo tantum, qui daemonem expellit, videtur loqui: docet enim Apostolos, quemadmodum hoc Daemoniorum genus ejicere debeant, cum ipsi id facere nequivissent, dicentes: *Quare nos non potuimus ejicere illum?*

47 Ex quo patet non unius momenti rem esse exorcizare a Daemone obsessos, sed per dies esse Exorcistas ad tantum opus parandos, ut Jejunium, et Oratio non unius horae, vel unius diei sit, sed plurium, atque ita valeant quod postulant, impetrare.

48 Sacerdotale Brixinen. in Regulis Exorcistarum *dist. 10. cap. 27. nu. 1.* triduanum Jejunium statuit Sacerdoti ad se praeparandum huic ministerio, eo quia cum callidissimo et potentissimo hoste praelium initurus est: ideo necesse ducit, ut per quam optime, armis validissimis se muniat. S. Carolus vero *Prov. 4. p. 2.* ad unum diem totum Jejunium restringit, dum dicit: *Pridie illius diei, quo alicui exorcismum adhibere incoeperit, se Jejunio, et Oratione praeparare studeat.* Utile etiam erit, si hoc faciendum persuadeat ab Amicis, et Affinibus Energumeni, ut ita multiplicatis armis, hostis facilius profligetur.

§. X. In Ecclesiam, si commode fieri potest, vel in alium religiosum, et honestum locum, seorsum a multitudine perductus Energumenus exorcizatus: Sed si fuerit Aegrotus, vel persona. nobilis, vel alia honesta de causa, in domo privata exorcizari poterit.

50 51 Secundum regulam antiquorum Exorcistarum, Ecclesia erat locus aptior ad adjurandos Energumenos. De facto, S. Carolus *Act. p. 1. Provin. 4. p. 2.* praecipit, ne in aedibus laicalibus, locisve privatis, sed in Ecclesia, loco aperto, et conspicuo, neque in omni quavis Ecclesia, sed in iis solum, quas certas Episcopus statuerit, Energumeni exorcizentur; neque in conspectu multitudinis, non remotis tamen arbitris, sed praesentibus Viris honestis, atque aetate gravibus, in iisque uno saltem, vel duobus Ecclesiasticis hominibus.

52 Nihilominus sunt Authores, qui in contrarium opinantur, et docent, quod ad inconvenientia vitanda, quae saepius ex Populi multitudine assistente usuvenire solent, qui non devotionis gratia, sed curiositatis causa confluunt, sanum sit consilium, si Exorcista, paucis praesentibus, puta consanguineis, domesticis, aut amicis Personae Obsessae, et uno saltem (si possibile sit) Sacerdote, aut Religioso; et non coram totius Populi multitudine congregata, in aliquo secreto Oratorio, vel etiam ipsius Obsessi Domo, ante Imaginem Domini Nostri Jesu Christi, ac Beatissimae Virginis, munere suo fungatur, Peirrin. *Formul. Praelat. lit. E, Sacerdotal. Brixinen. l. c. nu. 7.*

53 54 55 In rituali nostro mentio fit de loco, in quo fieri possunt Exorcismi super Energumenos: non vero de tempore hoc faciendi: et tamen eo quia in formula facultatis a nobis supra descripta adest haec specialis advertentia (*non uteris tamen a Kal. Maji, ad Kal. Novembris.*) necesse est, ut hoc tempus caute limitetur: nam cum a die supradicta, p. m. Bladae efflorere, et virescere incipiant, atque identidem fructus crescant, et maturescant in Campis, et Vineis, optimum consilium est, ut avertantur isti Exorcismi. Ratio est, quia (ut pluries observatum est) Daemones aegre ferentes dictos exorcismos, et vim ab iis sibi illatam, ut e corporibus exeant, et obsessos deserant, Deo permittente, possunt tempestates in aere excitare ventos commovere, pluvias, et grandines suscitare in damnum frugum terrae, quod pluribus rationibus probatur a Torreblanca, *de Magia, lib. 2. cap. 12. per totum.* Ideoque ut occasio avertatur tanti damni, tutius est, ut ab exorcizandis Energumenis Sacerdotes tunc temporis abstineant, ne dum bonum uni parant, damnum inferant universis, ex *loc. eorum cit. de malefic. et Mathem. Junii*, (ut in titulo ejusdem legis notatur) evidenter demonstrat tempus vetitum pro evitanda aeris tempestate, ne divina munera, et labores hominum sternerentur, qui tunc temporis maxime florent, et virescunt.

§. XI. Admoneatur obsessus, si mente, et corpore valeat, ut pro se oret Deum, ac jejunet, et Sacra Confessione, et Communionem saepius ad arbitrium Sacerdotis se communiat: Et dum exorcizatur, totum se colligat, et ad Deum convertat, ac firma fide salutem ab eo deposcant cum omni humilitate. Et cum vehementius vexatur, patienter sustineat, nihil diffidens de auxilio Dei.

56 De Oratione, et Jejunio Energumenis satis utili jam diximus in antecedenti paragrapho: modo de Confessione, et Communionem ab iis percipienda dicendum est, Sacramentum poenitentiae per Confessionem an prosit Animae satis patet, atque ideo neque circa hoc diu disputandum est.

57 58 Quaeri tamen debet, an Eucharistiae sumptio permitti possit istis Energumenis. Itaque proculdubio est, Sacramenti hujus efficaciam contra Daemones, ac Daemoniacas operationes maxime valere: sed non per hoc satis liquet, an qui Daemonem in se habet, digne ad tantum Sacramentum ac-

cedat. Pro quo sciendum est, Theologos distinguere inter eos, qui ob delicta possidentur a Daemone, et eos, qui ad majorem purgationem, seu ob meritum, ab Inimico (Deo permittente) terquentur, Alensis *p. 4. q. 11. num. 2. art. 3.* S. Thom. *in 4. dist. 9. quaest. unic. art. 3. quaestiuncul. 5. ad. 2.* Armilla, *verb. Communio*, Sylvestr. *verb. Eucharist.* docent, iis qui frequenter in blasphemias, et ejusmodi peccata incidant; Communionem non esse exhibendam. Caeterum. S. Thom. *3. p. quaest. 80. art. 2.* mutavit sententiam, quam sequitur Sot, *in 4. dist. 12. q. 1. art. 9.* Vasquez *disp. 212. cap. 4.* et Antonius Hiquaeus *in 4. sentent. Scoti dist. 8. quaest. 3. num. 8.* ubi ait: *Quia communio multum detrahit juribus Hostis, ideo sequendi Rituales libri, et eorum praescriptum.* Cui addo sententiam Abbatris Sereni apud Cassian. *collat. 7. cap. 30. Quae (Communio) ab homine percepta, eum qui in membris ejus insidet spiritum, seu in ejus corpore latitare cognoscitur, velut quoddam exurens fugat incendium.* Quod insinuat etiam in Can. 1. Concilii Arausicani, in quo dicitur. *Energumeni jam Baptizati, si de purgatione sua curent, et se sollicitudini Clericorum tradant, monitisque obtemporent, omnimode communicent Sacramenti ipsius virtute; vel muniendi ab incursu Daemonum, a quo infestantur, vel purgandi, quo jam ostenditur vita purgator.* Quare Exorcistae, ac parochi Obsessos, ac maleficiatos adultos excitare non negligant: ut hoc tantum Sacramentum saepius devote, ac fervide percipiant. Plura habebis apud Sarnell, *epist. eccl. T. 9. ep. 63.*

§. XII. Habeat prae manibus, vel in conspectu Crucifixum: Reliquiae quoque Sanctorum, ubi haberi possint, decenter, ac tuto colligatae, et coopertae, ad pectus, vel ad caput obsessi reverenter admoveantur: sed caveatur, ne res Sacrae indigne tractentur, aut illis a Daemone ulla fiat injuria. Sanctissima vero Eucharistia super caput Obsessi aut aliter ejus corpori non admoveatur ob irreverentiae periculum.

59 Crucis signo Daemones repelli, et multo magis Imaginem Crucifixi, qui per Crucem inferas potestates prostravit, habemus ex S. Paulo *ad Coloss. 2.* De virtute autem Crucis eruditissime scripserunt S. Cyprianus, Origines, Lactantius, et alii; inter quos meus F. Hieronymus Savonarola *Ordin. Praedic. in Theologali Opere de Triumpho Crucis.*

60 Quo vero ad Sanctorum Reliquias, et exuvias, illas vo-

cat S. Jo: Damascenus *l. 4. de fid. Ortod. c. 1.* Fontes salutaris, ex quibus plurima ad nos beneficia promanant. Ex quo mos apud Fideles inolevit, eas adhibendi etiam ad fugandos Daemones ab Obsessis; nam Sanctorum Animae, quorum sunt Reliquiae pro utentibus, et illas reverentibus exorant. Bellarm. *de Reliq. cap. 7. n. 19.*

61 Ista Reliquiae decenter exhibentur Energumeno, ad evitandum contemptum, eo quia sicuti, viventibus Sanctis, Daemones eorum hostes fuere, ita et post mortem eorum nominibus sunt infensi, multoque magis eorum exuviis, quarum tactu torquentur, clamant, infremunt, nec quiescere possunt: imo tentant eas contemnere, et conculcare, sed ad consummandum actum non valent, prout evenisse scio in Energumeno, ad quem cum ab Exorsista reverenter ad moveretur Reliquia Vestium S. Francisci de Paula, quae hic Ferrariae asservantur, illam conspuere audenter tentavit: sed sputum labiis adhaesit, nec ab ore exiri ausum fuit: nihilominus cum cautela tradendas esse judico has Reliquias obsessis, quia id quod olim non evenit, evenire, Deo permittente, quandoque potest, ut discant Exorcistae moderationem in hoc Sacro remedio adhibendam.

62 Prae omnibus monet Textus noster, Sanctissimam Eucharistiam non esse super caput Obsessi ponendam, ob irreverentiae periculum. Attamen, in vita S. Bernardi a Guillelmo Abbate conscripta, *cap. 3.* habemus eundem Sanctum in Civitate Mediolani, posita super caput Obsessi Sanctissima Eucharistia, eundem a Daemone liberasse. Similia narrat Jo: Molinet. *in Chronicis Belgicis.* Bernardus Luxemburgicus in *Catalogo Haereticorum lit. G.* Et Nicolaus Laghi in libro Italico de *Mirabilibus Sanctissimae Eucharistiae, Tract. 6. cap. 101.* Sed non omnes Exorcistae ea sanctitate fulgent qua S. Bernardus, ut periculo huic libere se valeant exponere.

§. XIII. Exorcista ne vegetetur in multiloquio, aut supervacaneis, vel curiosis interrogationibus, praesertim de rebus futuris, et occultis, ad suum munus non pertinentibus: sed juveat immundum spiritum tacere, et ad interrogata tantum respondere, neque ei credatur, si Daemon simularet se esse Animam alicujus Sancti, vel Defuncti; vel Angelum bonum.

63 64 Sicuti verborum opportunus usus valet ad multa bona facienda, ita eorum abusus multa mala parere solet: *In multiloquio enim non deerit peccatum, Proverb. 10.* Quod si

Daemon cognoscat verbositatem Exorcistae, novas occasione loquendi suppedabit, et si distrahet illum vana sermocinatione ab opere meditato, et consequenter dominium illius habebit: Quod si fiat, desperata res est: Diabolus vicit quemadmodum Evam in Paradiso devisit colloquio, et Dialogismo. Igitur si vult Exorcista, ut Diabolus taceat; sileat et ipse, nec promat nisi quod unice necessarium est. Hoc pacto dominabitur Diaboli, et Victoriam, Deo dante, reportavit. Itaque hoc maxime studeat Exorcista, nempe obedientiam promptam, et immediatam a Daemone exigendi, praecipue silentium illi imponendo, ne ejus verba fraudolenta valeant illum circumagere, et ab opere incepto alienare, juxta exemplum Christi, qui Daemoni dicenti, *Luc. 4. Quid nobis, et tibi Jesu Nazareno venisti? Scio te quod Sanctus es Dei;* Silentium imposuit, licet veritatem fateretur; et increpavit illum Jesus, dicens: *Obmutesce, et exi ab eo.* Unde Marci 1. et Lucae 4. habetur, quod non sinebat ea loqui.

In textu nostro vocatur Diabolus *Spiritus immundus* juxta formulam consuetam in Evangelio adhibitam, eo quia vere Daemon significat Sapientiam: ne igitur aliquis pro Angelo malo, intelligat Angelum bonum, cui commune nomen est spiritus, additur *immundus*: et ita appellatur Diabolus, seu Daemon, eo quia spiritus ex sua substantia est, immundus vero a suis moribus, ac depravatis affectibus quia delectatur rebus obscenis, turpi immunditia, vitiis ac peccatis: sua enim nequitia caelestem puritatem amisit, et foeda malitia illaqueatus est, ita ut omnium malorum spurcitia repletus sit, Sylveira *Tom. 2. in Evang. cap. 21. quaest. 3. num. 15.* cum S. August. *de Vita Beata*, Bonavent. *in Luc.* et Victor. *Antioch. in Marc.* qui expresse circa hoc argumentum, ait: *Dicitur hic Spiritus immundus, cum propter obstinatam in impietate mentem, foedamque a Deo defectionem; tum maxime quod obscenis flagitiosisque operibus mirifice oblectetur.* Atque ita dicitur in *Apocal. 16. num. 13. Vidi de ore draconis, et de ore Bestiae, et de ore Pseudoprophetae spiritus tres immundos exire in modum ranarum.*

65 66 Aliquando Daemon simulat Divinitatem, ut olim nostrae S. Catharinae Vigrae, cui in Imagine Crucifixi Redemptoris apparuit; necnon S. Petro Martyri Veronensi, qui virtute Sanctissime Sacramenti fallaciam Daemonum detexit anno 1231. tunc quando in quadam Urbe Insubriae Imaginem B. M. Virginis miraculis celebrem, et ab Haereticis in multa veneratione habitam, tamquam opus Diabolica arte fabrefactum, et mere apparens omnino destruxit, delevitque; prout narrat Nicolaus Laghi in supra relato libro Italico *de mirabilibus SS. Eucharistiae Tr. 1. dist. 10. c. 97.* Ita fingere potest Diabolus, se esse Animam vel Sancti, vel Defuncti cujusdam, vel

Angelum bonum. Sed, ut alias diximus, cum Diabolus sit Pater mendacii, illi nunquam credendum est, etiamsi vera diceret, et sanctas similitudines indueret. Animae Sanctorum in aeternis Tabernaculis mansionem habent, nec corpora humana obsident, aut dilaniant. Angeli vero Bonorum largitores sunt non tormentorum. Insuper defunctorum Animae non vagantur per corpora aliorum hominum: Haec omnia de mendacio convincere possunt Daemonem.

EXORCISANDIS OBSESSIS

A DAEMONIO

TITULUS DECIUS QUINTILIANUS

SUMMARUM RECIPIENDI

1. Interrogationes facit, et respondet.
2. Rationes cur scilicet non sit angelus, dicit.
3. Exorcista nihil non debet credere, sed debet.
4. Exorcista debet optare exorcismum.
5. Rationes sunt, quare exorcismus non debet.
6. Melius est, ut exorcismus non fiat, quam ut fiat.
7. Exorcismus non debet fieri, nisi in necessitate.
8. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Domini.
9. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Christi.
10. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sancti Spiritus.
11. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Trinitatis.
12. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Ecclesiae.
13. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Romanae Ecclesiae.
14. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Catharinae.
15. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Margaretae.
16. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Ursulae.
17. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Agathe.
18. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Katherinae.
19. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Barbara.
20. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Juliane.
21. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Genoveve.
22. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Apolloniae.
23. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Anastasiae.
24. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Theresiae.
25. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Agathe.
26. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Katherinae.
27. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Barbara.
28. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Juliane.
29. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Genoveve.
30. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Apolloniae.
31. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Anastasiae.
32. Exorcismus non debet fieri, nisi in nomine Sanctae Theresiae.